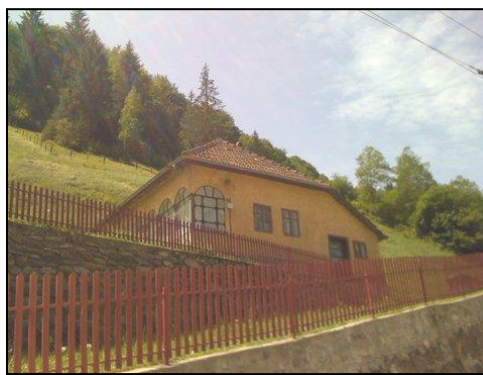

Din Sățic, amintiri trecute - Trei Țațe

(Pavy Beloiu, 2013)

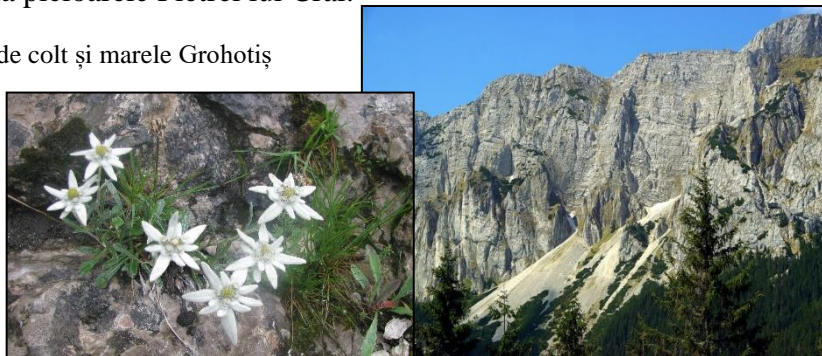
Înaintam greu printre gropile de pe drum, praf și pietre aruncate de roți, în urmă un nor afumat se pierdea odată cu Dâmbovița care-și urma cursul la vale, spre chei. Sățicul, vatra veche ce-și leagănă obârșia din timpuri uitate, cu plăieși, fânețe și turme de mioare, ascuns între Piatra lui Crai pe de-o parte și colinele abrupte cu păduri umbroase și clopote zângănite de cealaltă parte. Ca un Crai încununat după nuntă, muntele misterios își schimbă fața întorcându-se după soare, în zori cu plete fumurii, grizonat de norii plumburii, la amiază strălucește ca un mire împodobit cu mioare și clopote, pe-nserate zâmbește ca un voinic cu fața auriu-sidefie, pe cerul liniștit de alergătura norilor care merg la culcare. Poteci ascunse, neumblate de oameni, călcate de capre negre și presărate cu flori de colț, poienițe închise, cu bujori de munte și garofițe, izvoare reci pornite din crăpături de stâncă sau hornuri ascunse, toate erau o atracție magică pentru temerarii care îndrăzneau să se avânte pe culmi. Nu vă duceți, mamă, ne preveneau bătrânii, mulți au pierit și nu s-au mai întors acasă...

Casa din deal la Ța-Veruța

Ajungem după colț la casa din deal, cocoțată sub pădurea de brazi ce stă să cadă pe țigla podului. Aici locuia Veruța Falcă, Ța-Veruța cum o strigau sătenii. Tata mă aducea aici în verile însorite de vacanță. Rămasă văduvă de tânără, inimoasă și curajoasă și-a păstrat credința, nădejdea și pacea. Avuse un soț la pădure, tăietor de lemne; un copac uriaș îl zdrobi la pământ, într-o iarnă geroasă. Alerga ca o albină din zori până noaptea, pe-nserate la ceaunul din vatră și mulsul vacilor. Strânge fânul pe coastă că vine furtuna, pe potecile abrupte aplecata sub coșărcile uriașe, cară fânul în podul grajdului, pune masa pe fugă la cei 4 nepoți rămași fără mamă, ai lui Victoraș; după zmeură prin bălării uriașe de urzici și urme de urși hămesiți și lupi singuratici, sapă la cartofi la grădină, aduce apă de la izvorul din vale, iar seara, frântă, la lampă în fața Cuvântului și rugăciune. S-a dus săraca, istovită de viața grea și iernile lungi și geroase. I-am vizitat mormântul ascuns în țințirumul micuț, între cântec de greieri și dăngănit de mioare, acoperit de buruieni stufoase și umede, la picioarele Pietrei lui Crai.

Flori de colț și marele Grohotiș

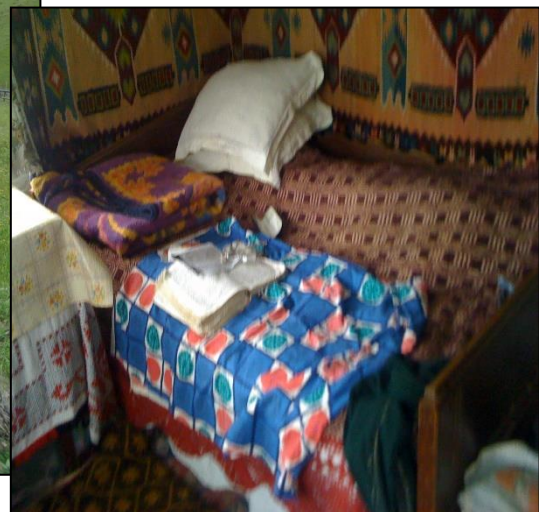
La ța-Tinia

Drumul șerpuit spre Sățicul de Sus se leagănă pe malul Dâmboviței cu apa de cristal, peste podețe și grădini cu fânețe și căruțe la poartă. Trecem de școală și după colț, chiar lângă râu, se zărește casa bătrânei Tinia. Căsuța din povești cu tindă și geamlâc, te așteaptă în prag țața Tinia, încinsă la brâu cu fota lungă neagră până la pământ, basma prinsă la spate, ochelari cu șnur, cu fața ridată de vremi și soroace, mereu zâmbitoare și primitoare de oaspeți. Aici poposeau oameni de seamă, preotul Teodor Popescu, Emil Constantinescu, familia Mignea, Lucan, toți cu copiii mulți. care se înghesuiau în cele 2 cămăruțe mici acoperite cu chirpici și văruițe proaspăt.

Țața Tinia îi primea pe toți, le pune masa și-i servea cu dăruire și suflet. Seara, la lampa chioară, scotocea prin sertare și găsea poze de familie, cu oaspeți de demult. Iat-o maică și pe-asta, și pe-asta și poveștile continuau la miez de noapte. Rămasă fără ajutor și neputincioasă, s-a mutat la urmă la o nepoată peste gârlă; acolo s-a sfârșit bătrâna, a păzit credința, a terminat alergarea. Căsuța părăsită s-a prăbușit sub iernile grele și ploile nemiloase de munte. Câțiva pereți afumați de amintiri trecute, podul cu șindrilă pe frunte s-a lăsat pe-o parte, câțiva stâlpi de la prispa din față mai stau și azi ca mărturie vie... aici a fost casa din Betania...

La ța-Vergina

Trecem pârleazul șubred peste Dâmbovița, apoi șerpuind pe-o potecă cu urzici și băltoace se ivește o căsuță cocoșată, cu geamlâc și perdelețe la ferestre. În gradina cu fâneată, o bătrână gârbovită de spate adună vreascuri de foc. Este ța-Vergina, bătrâna Toculeț. Mamă a 5 copii, rămasă văduvă de tânără, acum aplecată de necazuri și singurătate. *Poftiți în casă, mamă*, ne îndemnă duios, abia ne vedea căci târșea o coșarcă cu uscături. În fața casei o holdă de cartofi așezați pe rânduri. *I-am săpat singură, Domnul mi-a dat putere*, suspina bătrâna, fără să se vaite. Urcăm scările șubrede, apoi o săliță cu prispa luminată de soare printre perdelețele de la geamuri. Se așeza pe prispă și privea pe geam undeva departe. Fața-i luminoasă brăzdată de greutatea vieții, nu-i ușor să răzbești singură într-un sătuc de munte cu ierni troienite, zăpezi cu nămeți, viscole spulberate și haine, drumuri înzăpezite și uitate. *Nu cer la nimeni nimic*, spunea ușurată și ochii ca cerul senin radiau pe fața acoperită pe-o parte de șuvițe tremurânde sub basmaua colorată. Îl am pe Domnul care mă sprijină și-mi dă alinare. Din sălița cu perdele 2 cămăruțe văruiute, pe pereți covoare viu colorate și ștergare de Rucăr, o fereastră spre gârlă, peste pârleaz, cealaltă spre Piatra lui Crai, spre coasta abruptă cu fâneata proaspăt cosită. Pe pat, lângă geam, deschisă cu semn de carte, Biblia mare, în jur calendare și cărțuții vechi. Cuvântul citit și trăit zilnic, cărțile CHM, alte calendare stăteau pe policioară. Nu lipsește de la adunarea din sat, la Bărbieru, în spatele curții. Pe ploaie, furtuni de zăpadă, este nelipsită la întâlnirile cu frații. Pe peretele din față o deschizătură fără ușă dădea în bucătăria cu plită la care se ajungea și din curte. Bătrâna se strecura agățată de perete și marginea scării, se apleca într-o rână și ajungea târș c-un picior pe scaunul din bucătărie. Cum reușea sa coboare scărița abruptă? Cocoșată și slăbită se furișea cu dibăcie și Domnul a păzit-o de căzături și necazuri. Ce Prieten și Ajutor în nevoi, nelipsit și veghetor la rău și la bine.

De unde atâta lumină și mărturie în acest sătuc de munte? Lumina Evangheliei a pătruns prin negura vremii, încet, venită de sus; lumina aduce lumină. Reforma în biserica ortodoxă s-a pornit cu un veac în urmă prin lucrarea unor oameni cucernici, temători și cu înaltă educație, cunoscători de limbi vechi și moderne, cu doctorate la Cernăuți. Aceste făclii aprinse de Duh și adevăr au răspândit Vestea Bună și la oamenii simplii, de rând, ba și fără carte, care-au învățat să citească pe Biblie și au fost bună mărturie prin satele și împrejurimile Câmpulungului și pe valea Dâmboviței până-n Târgoviște.

Pistrițel Idor

Ion Grapă

Ghică Șandru

Preotul Teodor Popescu venea adesea în aceste locuri de munte, fascinat de frumusețea locurilor, dar atras mai mult de acești lucrători dornici să cunoască adevărul, ciobani din Rucăr și Dragoslavele ca Țuluca, Idor Pistrițel, Ioan Grapa, Ghică Șandru sau Nae Ovejdanie. Prigoniți de jandarmi, de preoți mânioși, ei se adăposteau prin coclauri ascunse, noaptea prin păduri și poiene și făceau adunări la lumina lunii, însuflețiți de bucuria mântuirii și râvna Evangheliei.